

Ghid practic al EASO: Evaluarea probelor

Seria de ghiduri practice ale EASO

Martie 2015

***Europe Direct este un serviciu destinat să vă ajute să găsiți răspunsuri
la întrebările pe care vi le puneți despre Uniunea Europeană.***

Un număr unic gratuit (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Informațiile primite sunt gratuite, la fel ca și cea mai mare parte a apelurilor telefonice
(unii operatori și unele cabine telefonice și hoteluri taxează totuși aceste apeluri).

Numeroase alte informații despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet pe serverul Europa
(<http://europa.eu>).

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2015

Print	ISBN 978-92-9494-625-6	doi:10.2847/40846	BZ-02-15-050-RO-C
PDF	ISBN 978-92-9494-624-9	doi:10.2847/015155	BZ-02-15-050-RO-N

© European Asylum Support Office, 2015

Nici EASO, nici orice altă persoană acționând în numele acestuia nu sunt responsabile de utilizarea care poate fi dată informațiilor
conținute în această publicație.

European Asylum Support Office

Ghid practic al EASO: Evaluarea probelor

Seria de ghiduri practice ale EASO

Martie 2015

SUPPORT IS OUR MISSION

Prezentul ghid practic a fost elaborat în conformitate cu metodologia matricei calității a EASO. EASO dorește să adreseze mulțumiri experților din statele membre ale Uniunii Europene, precum și grupului de referință (format din Comisia Europeană, Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și Consiliul European pentru Refugiați și Exilați) pentru contribuția activă și sprijinul oferit în realizarea prezentului ghid practic.

Introducere

De ce a fost creat acest ghid practic? Ghidul practic al EASO intitulat „Evaluarea probelor” se dorește a fi o listă de verificare practică însoțită de scurte îndrumări care să îi însoțească pe ofițerii de caz din întreaga Uniune Europeană și din afara acesteia în activitatea lor de zi cu zi. Ghidul este conceput în conformitate cu cerințele legale relevante și, în același timp, propune o abordare practică, aplicabilă în activitatea cotidiană a ofițerilor de caz. El răspunde nevoii de a transpune aceste standarde comune într-o abordare comună a punerii lor în aplicare și îndeplinește obiectivul general al sistemului european comun de azil (SECA) de a trata la fel cazurile asemănătoare.

Cum se raportează acest ghid practic la alte instrumente de sprijin ale EASO? Ca și celelalte instrumente de sprijin ale EASO, ghidul practic privind evaluarea probelor se bazează pe standardele comune ale SECA. Misiunea EASO constă în sprijinirea statelor membre, printre altele, prin formare comună, calitate comună și informații comune privind țara de origine. Prezentul ghid este elaborat conform aceluiași cadru și trebuie interpretat ca o completare a celorlalte instrumente disponibile. Coerența sa cu celelalte instrumente a reprezentat un considerent primordial, în special în raport cu modulul înrudit privind evaluarea probelor din programa de pregătire a EASO. Însă ghidul nu poate în niciun caz să înlocuiască nevoia de pregătire de bază, la care răspunde modulul respectiv. În timp ce modulul oferă o pregătire aprofundată constând în cunoștințe, competențe și atitudini, instrumentul practic de față urmărește să realizeze o recapitulare a unui conținut și a unei abordări consecvente într-un produs care să sprijine activitatea de zi cu zi a ofițerului de caz.

Acesta este un ghid practic elaborat în procesul matricei calității a EASO. El trebuie interpretat coroborat cu ghidurile practice elaborate anterior și cu cele care vor urma, de exemplu ghidul practic privind interviul personal și instrumentul practic privind identificarea persoanelor cu nevoi speciale.

Ce conține acest ghid practic? Ghidul promovează evaluarea probelor ca o abordare structurată, în conformitate cu programa de pregătire a EASO. Această abordare trebuie aplicată în fiecare etapă a procesului de examinare a cererilor de azil. Ghidul este compus din trei părți principale. În prima parte este vorba despre culegerea informațiilor, a doua parte abordează problema evaluării credibilității, iar a treia parte pune în discuție evaluarea riscurilor. Ghidul pune accentul pe evaluarea credibilității. Evaluarea riscurilor este discutată pe scurt, ca tranziție către pasul următor și final al examinării nevoii de protecție internațională.

Cum a fost creat acest ghid practic? Ghidul a fost creat de experți din statele membre și a fost facilitat de EASO. Un grup de referință, din care au făcut parte Comisia Europeană și ICNUR, a avut de asemenea o contribuție valoroasă. Materialele furnizate de grupul de referință, cum ar fi lucrarea ICNUR „Dincolo de dovezi: Evaluarea credibilității în sistemele de azil din UE” și cea a Comitetului Helsinki din Ungaria, intitulată „Evaluarea credibilității în procedurile de azil: Manual de formare multidisciplinară”, au constituit surse importante de informații pentru elaborarea acestui ghid practic. Ghidul a fost apoi consultat și acceptat de toate statele membre. El reprezintă produsul unei expertize combinate, reflectând standardele comune și obiectivul comun de a crea proceduri de azil de înaltă calitate.

Cine trebuie să utilizeze acest ghid practic? Prezentul ghid este menit în primul rând să sprijine ofițerii de caz în activitatea lor cotidiană. Este considerat util atât pentru ofițerii de caz începători, care pot beneficia de îndrumări suplimentare, cât și pentru ofițerii de caz cu mai mulți ani de experiență, care îl pot folosi pentru a-și reînprospăta memoria atunci când analizează cazuri individuale. În plus, ghidul trebuie considerat un instrument de autoevaluare, precum și de supraveghere a calității. Cu mici ajustări, acesta poate fi aplicat ca instrument de evaluare a calității și poate prezenta interes pentru orice actor implicat în procedura de azil.

Cum trebuie utilizat acest ghid practic? Ghidul este conceput pentru a fi cât mai practic posibil, fiind construit pe trei niveluri interconectate. Primul este o listă de verificare, care oferă o imagine de ansamblu imediată asupra elementelor importante din fiecare etapă, de la culegerea informațiilor la corelarea probelor cu faptele materiale și efectuarea unei evaluări a credibilității, urmată de evaluarea riscurilor. Al doilea nivel furnizează scurte îndrumări care explică și completează fiecare element din lista de verificare. Al treilea nivel face trimiteri la instrumentele naționale, internaționale și ale Uniunii Europene menționate în cadrul orientărilor. Nivelurile sunt conectate interactiv prin hyperlinkuri, ceea ce sporește caracterul practic al ghidului atunci când este utilizat în format electronic. Ghidul mai conține un model care poate fi utilizat la evaluarea unui caz concret.

Cum se raportează acest ghid practic la legislația și practicile naționale? Ghidul este un instrument de convergență fără caracter obligatoriu, care reflectă standardele comune și lasă loc pentru variații naționale în ceea ce privește legislația, îndrumările și practicile. Fiecare autoritate națională poate încorpora în ghid acte legislative și îndrumări relevante în spațiile desemnate, pentru a le oferi ofițerilor de caz ai țării respective o îndrumare unică pentru evaluarea probelor.

Ghid practic al EASO: Evaluarea probelor

Listă de verificare

Importanța evaluării probelor

Pasul 1. Culegerea informațiilor

- Identificați faptele materiale
 - Corelați faptele materiale cu premisele definiției refugiatului
 - Corelați faptele materiale cu premisele definiției persoanei eligibile pentru obținerea protecției subsidiare
 - Rețineți faptul că identificarea faptelor materiale este un proces continuu
- Aplicați principiul sarcinii comune a probei în adunarea probelor
 - Verificați dacă solicitantul își îndeplinește obligația de a-și susține cererea (sarcina probei îi revine solicitantului)
 - Solicitantul a depus eforturi reale pentru a da toate declarațiile și a prezenta toate documentele aflate la dispoziția sa?
 - S-au furnizat toate probele de îndată ce a fost posibil?
 - Solicitantul a furnizat o explicație satisfăcătoare pentru lipsa probelor justificative?
 - Îndepliniți obligația ofițerului de caz de a investiga (sarcina investigării îi revine ofițerului de caz)
 - Informați solicitantul cu privire la obligațiile sale
 - Solicitați clarificări pentru ceea ce nu este clar
 - Remediați aparentele inconsecvențe, lipsa informațiilor suficiente, problemele de plauzibilitate
 - Obțineți informații relevante privind țara de origine
 - Obțineți alte probe, dacă este cazul
 - Tratați în mod corespunzător persoanele cu nevoi procedurale speciale
 - Dacă este cazul, țineți cont de regulile specifice privind susținerea cererii (transferul sarcinii probei)
 - Este incident articolul 4 alineatul (4) din DC (solicitantul a fost persecutat în trecut, a suferit vătămări grave sau a fost amenințat direct cu astfel de persecuții sau vătămări)?
 - Ar putea fi disponibilă protecția în țara de origine?
 - Ar putea fi aplicabilă protecția în interiorul țării (cunoscută și ca alternativă de refugiu sau relocare internă)?
 - Se poate aplica excluderea de la protecția internațională?
 - Solicitantul provine dintr-o țară de origine sigură, desemnată astfel în conformitate cu legislația țării dumneavoastră?
- Culegeți probe relevante pentru faptele materiale
 - Culegeți declarațiile solicitantului
 - Interviu personal
 - Declarațiile scrise
 - Culegeți probe din alte surse
 - Documente puse la dispoziție de solicitant
 - Informații privind țara de origine (ITO)
 - Alte probe
 - Rapoarte de expertiză
 - Rapoarte medicale și psihologice
 - Rapoarte de analiză lingvistică
 - Informații de la alte persoane (mărturii ale martorilor)
 - Informații de la autoritățile statului membru
 - Informații de la alte state membre

Pasul 2. Evaluarea credibilității

- Corelați probele cu fiecare fapt material
- Evaluați declarațiile solicitantului conform indicatorilor de credibilitate
 - Faceți constatări cu privire la credibilitatea internă
 - Detalii suficiente și specificitate
 - Consecvența
 - Comportamentul nu trebuie considerat un indicator al credibilității
 - Faceți constatări cu privire la credibilitatea externă
 - Concordanța cu ITO
 - Concordanța cu informațiile general cunoscute
 - Concordanța cu alte probe
 - Faceți constatări cu privire la plauzibilitate
- Evaluați documentele
 - Relevanța
 - Existența
 - Conținutul
 - Forma
 - Natura
 - Autorul
- Evaluați probele medicale și psihologice
- Țineți cont de factorii individuali și circumstanțiali care ar putea duce la denaturări
 - Factori care țin de solicitant
 - Memoria
 - Traumele și tulburarea de stres posttraumatic (TSPT)
 - Alte probleme psihologice și de sănătate
 - Vârsta
 - Studiile
 - Cultura, religia și convingerile
 - Orientarea sexuală și identitatea de gen
 - Genul
 - Factori care țin de ofițerul de caz
 - Fiți conștient de efectul stresului, al volumului de muncă și al termenelor-limită
 - Fiți conștient de efectul expunerii pe termen lung la relatările solicitanților de azil
 - Evitați prejudecățile și stereotipurile
 - Importanța autoevaluării și a supravegherii
 - Factori care țin de desfășurarea interviului
- Stabiliți ce fapte materiale vor fi acceptate
 - Analizați în întregime toate probele referitoare la fiecare fapt material
 - Stabiliți ce fapte sunt certe (acceptate) sau nu (respinse)
 - Stabiliți ce fapte rămân încă incerte
 - Aplicați articolul 4 alineatul (5) din DC pentru faptele materiale care rămân incerte (acordați încredere solicitantului)

Pasul 3. Evaluarea riscului

- Analizați temerea bine întemeiată de persecuție/riscul real de a suferi vătămări grave
 - Aplicați articolul 4 alineatul (3) din DC
 - Țineți cont de existența sau inexistența unor persecuții și vătămări grave în trecut
 - Aplicați standardul probei

Ghid practic al EASO: Evaluarea probelor Îndrumări

Importanța evaluării probelor [înapoi]

Evaluarea probelor poate fi definită ca metoda principală de stabilire a faptelor care stau la baza unui caz individual, prin procesul de examinare și de comparare a probelor disponibile.

În general, domeniul evaluării probelor nu este reglementat de dreptul internațional. Convenția de la Geneva din 1951 nu conține nicio dispoziție specifică privind evaluarea probelor. Au fost elaborate, totuși, unele îndrumări în acest domeniu, atât în „Manual și îndrumări ICNUR referitoare la proceduri și criterii de determinare a statutului de refugiat în baza Convenției din 1951 și a Protocolului din 1967 privind statutul refugiaților” (reeditat în 2011), punctele 195-205, cât și în „Nota ICNUR cu privire la sarcina și standardul probei în analizarea cererilor de azil” (1998).

În contextul evaluării probelor, [Directiva privind condițiile pentru protecția internațională \(CD\)](#) constituie primul instrument supranațional cu caracter juridic obligatoriu și cu domeniu de aplicare regional care stabilește criteriile ce trebuie îndeplinite de solicitant pentru a fi considerat refugiat sau persoană care necesită protecție internațională din alte motive. DC se bazează în mare măsură pe jurisprudența și instrumentele internaționale și europene în materie de refugiați și drepturile omului.

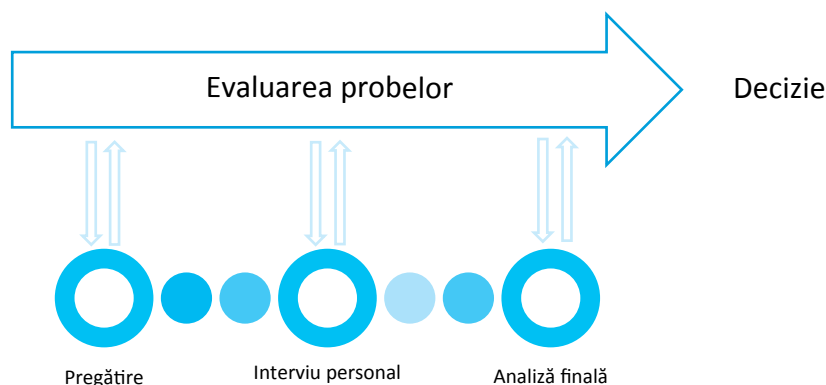
Cu toate acestea, țările europene au tradiții și practici juridice diferite în ceea ce privește evaluarea probelor în general. Dacă aplică concepte juridice similare privind eligibilitatea pentru protecție internațională, însă evaluează probele în moduri diferite, statele membre pot ajunge cu ușurință la concluzii diferite. În plus, procedurile de azil se deosebesc de orice alte proceduri juridice, în parte din cauza lipsei „obișnuitelor” mijloace de probă obiective, precum și din cauza consecințelor grave ale deciziei luate. Prin urmare, stabilirea cerințelor privind norme procedurale specifice pentru evaluarea probelor în procedura de azil și cunoașterea acestor standarde sunt esențiale pentru un proces decizional corect și eficient.

Evaluarea probelor este o metodologie de care trebuie să se țină cont de-a lungul întregului proces de examinare a unei cereri de azil.

Prezentul ghid practic prezintă o abordare în trei pași privind evaluarea probelor:

- Pasul 1: Culegerea informațiilor;
- Pasul 2: Evaluarea credibilității;
- Pasul 3: Evaluarea riscului.

Ofițerul de caz aplică acești pași pe parcursul diferitelor etape ale procedurii de azil:

Pasul 1. Culegerea informațiilor [înapoi]

1.1. Identificați faptele materiale [înapoi]

Pentru a evalua o cerere de protecție internațională, ofițerul de caz trebuie să identifice faptele materiale.

Faptele materiale sunt cele care au legătură directă cu definiția refugiatului [articolul 1 secțiunea A alineatul (2) din Convenția de la Geneva din 1951 și articolul 2 litera (d) din DC] sau a persoanei eligibile pentru protecție subsidiară [articolul 2 litera (f) și articolul 15 din DC] și stau la baza cererii de protecție. În general, nu este necesar să vă concentrați pe faptele minore sau periferice care nu afectează elementele centrale ale cererii.

Identificarea corectă a faptelor materiale este esențială atât pentru evaluarea credibilității, cât și pentru evaluarea riscurilor. Dacă un fapt nu este material, atunci nu este nevoie să fie luat în considerare, indiferent dacă este acceptat sau nu de către ofițerul de caz. Dacă acceptă un fapt material, ofițerul de caz poate evalua nevoia de protecție internațională pe baza faptului respectiv. Un fapt material care nu este acceptat în cursul evaluării credibilității nu se ia în considerare pentru evaluarea riscurilor. Pentru informații detaliate cu privire la evaluarea credibilității și evaluarea riscurilor, a se vedea pasul 2 și pasul 3.

A se vedea [modelul](#) pentru identificarea faptelor materiale.

1.1.1. Corelați faptele materiale cu premisele definiției refugiatului [înapoi]

Elementele centrale ale definiției refugiatului sunt următoarele:

- solicitantul trebuie să fie un cetățean al unei țări terțe aflat în afara țării sale de origine (sau un apatrid în afara țării în care își avea reședința obișnuită);
- solicitantul trebuie să aibă o teamă bine întemeiată de a fi persecutat;
- teama de a fi persecutat trebuie să fie legată de rasa, religia, naționalitatea, opinia politică sau apartenența la un anumit grup social a solicitantului – efective sau percepute;
- solicitantul trebuie să nu poată sau, din cauza acestei temeri bine întemeiate, să nu dorească să solicite protecția țării de origine;
- solicitantul trebuie să nu fie exclus de la recunoașterea statutului de refugiat.

1.1.2. Corelați faptele materiale cu premisele definiției persoanei eligibile pentru obținerea protecției subsidiare [înapoi]

Premisele eligibilității unei persoane pentru obținerea protecției subsidiare sunt enumerate mai jos:

- solicitantul trebuie să fie un cetățean al unei țări terțe aflat în afara țării sale de origine (sau un apatrid în afara țării în care își avea reședința obișnuită);
- solicitantul trebuie să fie o persoană care nu poate fi considerată refugiat;
- trebuie să existe motive serioase și întemeiate de a crede că solicitantul ar fi supus unui risc real de a suferi vătămări grave, conform definiției de la [articolul 15 din DC](#);
- solicitantul trebuie să nu poată sau, din cauza acestui risc, să nu dorească să solicite protecția țării de origine;
- solicitantul trebuie să nu fie exclus de la protecție subsidiară.

1.1.3. Rețineți faptul că identificarea faptelor materiale este un proces continuu [înapoi]

Principiul de bază este că ofițerul de caz trebuie să aibă o atitudine deschisă și să ia în considerare faptul că pot apărea noi fapte pe parcursul întregului proces.

Identificarea faptelor materiale este un proces continuu, care are loc din momentul în care solicitantul de protecție internațională depune cererea până când ofițerul de caz începe evaluarea riscurilor.

Ofițerul de caz identifică faptele materiale ale cererii atunci când se pregătește pentru interviu, pe baza informațiilor disponibile inițial, în timpul interviului solicitantului și atunci când analizează documentele și probele prezentate, declarațiile date de membrii familiei sau de martori sau informațiile privind țara de origine.

Consultați [modelul](#) pentru ilustrarea modalităților de identificare a faptelor materiale.

1.2. Aplicați principiul sarcinii comune a probei în adunarea probelor [înapoi]

În cererile de protecție internațională, punctul de pornire îl reprezintă faptul că sarcina probei pentru cererea depusă îi revine solicitantului. Cu toate acestea, având în vedere caracteristicile speciale ale procedurii de azil, chestiunea sarcinii probei devine mai complexă.

Procesul de culegere a probelor în scopul stabilirii faptelor materiale este guvernat de trei principii de bază:

1. obligația solicitantului de a-și susține cererea (sarcina probei îi revine solicitantului);
2. obligația ofițerului de caz de a investiga (sarcina investigării îi revine ofițerului de caz);
3. reguli specifice privind susținerea cererii (transferul sarcinii probei).

1.2.1. Verificați dacă solicitantul își îndeplinește obligația de a-și susține cererea (sarcina probei îi revine solicitantului) [înapoi]

Ofițerul de caz trebuie să informeze solicitantul cu privire la sarcina probei care îi revine, ceea ce implică obligația solicitantului de a furniza o declarație credibilă, de a prezenta toate probele aflate la dispoziția sa și de a coopera cu autoritățile în cadrul examinării cererii sale.

Conform [articolului 4 alineatul \(1\) din DC](#), statele membre pot considera că este obligația solicitantului să prezinte, de îndată ce este posibil, toate elementele necesare în sprijinul cererii sale de protecție internațională. Aceste elemente cuprind informațiile furnizate de solicitant și toate documentele de care dispune acesta privind vârsta sa, trecutul său, inclusiv al rudelor relevante, identitatea, cetățenia sau cetățeniile, țara sau țările, precum și localitatea sau localitățile în care a avut reședința anterioară, cererile anterioare de azil, itinerarul, documentele de călătorie, precum și motivele care justifică cererea de protecție internațională [\[articolul 4 alineatul \(2\) din DC\]](#).

1.2.1.1. Solicitantul a depus eforturi reale pentru a da toate declarațiile și a prezenta toate documentele aflate la dispoziția sa? [înapoi]

Solicitantul trebuie să îi prezinte ofițerului de caz toate probele relevante de care dispune.

Atunci când evaluează conduita solicitantului în acest sens (și anume ce probe ar trebui să dețină sau să poată obține în practică), ofițerul de caz trebuie să ia în considerare toate circumstanțele individuale și contextuale ale cazului, cum ar fi mijloacele disponibile de obținere a probelor, sănătatea fizică/mintală a solicitantului, nivelul său de studii, situația din țara de origine, legăturile de familie, motivul și modul în care solicitantul a fugit din țară, legislația relevantă din țara de origine etc.

1.2.1.2. S-au furnizat toate probele de îndată ce a fost posibil? [înapoi]

Este de așteptat ca solicitantul să prezinte toate probele de care dispune cât mai curând posibil. În acest fel, ofițerul de caz poate să identifice și să evalueze în timp util și în mod corespunzător toate faptele materiale ale cazului. Respectarea acestei obligații este strâns legată de obligația autorității de a informa solicitantul cu privire la îndatoririle sale în cadrul procedurii de azil, de mijloacele aflate la dispoziția solicitantului pentru a furniza probele și de circumstanțele individuale și contextuale ale cazului.

O abordare practică este să se discute cu solicitantul pe marginea probelor pe care acesta preconizează că le va prezenta și să se convină un interval de timp rezonabil.

1.2.1.3. Solicitantul a furnizat o explicație satisfăcătoare pentru lipsa probelor justificative? [înapoi]

În cazul unora dintre faptele relevante pentru caz, este posibil ca solicitantul să nu poată să furnizeze probe justificative. Este obligația ofițerului de caz să stabilească dacă poate fi acceptată explicația dată de solicitant cu privire la imposibilitatea prezentării altor probe. Explicația oferită de solicitant trebuie să fie cântărită ținând seama de circumstanțele individuale și contextuale ale cazului, pe baza indicatorilor de credibilitate și a factorilor care pot conduce la denaturări (a se vedea și secțiunea 2.4 privind factorii care ar putea duce la denaturări).

1.2.2. Îndepliniți obligația ofițerului de caz de a investiga (sarcina investigării îi revine ofițerului de caz) [înapoi]

Solicitantului trebuie să i se ofere posibilitatea de a prezenta toate faptele materiale și toate probele relevante. Autoritatea decizională are obligația de a stabili, în cooperare cu solicitantul, elementele relevante ale cererii. Pentru a îndeplini această obligație în calitate de ofițer de caz, trebuie să:

1.2.2.1. Informați solicitantul cu privire la obligațiile sale [înapoi]

Solicitantul trebuie să fie informat cu privire la obligațiile care îi revin în cadrul procedurii de azil, inclusiv obligația de a coopera, precum și cu privire la consecințele nerespectării acestora. Informațiile trebuie furnizate cât mai curând posibil, în conformitate cu procedurile naționale. Informațiile trebuie să fie într-o limbă pe care solicitantul o înțelege sau se presupune în mod rezonabil că o înțelege și trebuie să fie ușor de înțeles. Informațiile furnizate trebuie să includă termenii aplicabili pentru îndeplinirea obligațiilor. Solicitantul trebuie să primească, de asemenea, informații practice cu privire la modalitățile de îndeplinire a obligațiilor sale, în conformitate cu legislația și practica națională.

1.2.2.2. Solicitați clarificări pentru ceea ce nu este clar [înapoi]

Ofițerul de caz trebuie să clarifice toate elementele relevante ale cererii, în colaborare cu solicitantul, luând în considerare probele disponibile, informațiile privind țara de origine și eventualii factori care pot cauza denaturări (a se vedea și secțiunea 2.4 privind factorii care ar putea duce la denaturări). Evaluarea cazului nu trebuie să se bazeze pe aspecte care sunt neclare pentru ofițerul de caz și care lasă loc ipotezelor, speculațiilor, prezumțiilor, intuiției sau instinctului.

1.2.2.3. Remediați aparentele inconsecvențe, lipsa informațiilor suficiente, problemele de plauzibilitate [înapoi]

Eventualele inconsecvențe și probleme de plauzibilitate, precum și insuficiența informațiilor trebuie aduse la cunoștința solicitantului, iar acesta trebuie să aibă posibilitatea de a le clarifica. Ofițerul de caz trebuie să se concentreze și pe identificarea cauzelor acestora, pentru a fi în măsură să evalueze în mod corespunzător impactul lor asupra evaluării credibilității. Ofițerul de caz trebuie să ia în considerare eventuala prezență a unor factori denaturanți (a se vedea și secțiunea 2.4 privind factorii care ar putea duce la denaturări), care ar putea influența consecvența declarațiilor solicitantului și capacitatea acestuia de a furniza informații detaliate.

1.2.2.4. Obțineți informații relevante privind țara de origine [înapoi]

Pentru a putea evalua cazul, ofițerul de caz trebuie să obțină informații relevante, exacte și actualizate despre țara de origine (ITO). ITO trebuie să fie cât mai concrete posibil și să nu se limiteze la situația generală din țara de origine. Acestea trebuie să provină din surse diferite, cum ar fi unitățile ITO naționale, EASO, ICNUR și alte organizații relevante din domeniul drepturilor omului. ITO trebuie să fie obiective, iar abordarea privind culegerea acestora trebuie să fie imparțială (persoana care le culege nu trebuie să analizeze numai acele ITO care ar sprijini exclusiv o decizie negativă sau exclusiv o decizie pozitivă).

1.2.2.5. Obțineți alte probe, dacă este cazul [înapoi]

Pentru a putea evalua cazul, poate fi necesar ca ofițerul de caz să obțină și alte probe din oficiu (a se vedea și secțiunea 1.3.2.3 privind alte probe).

1.2.2.6. Tratați în mod corespunzător persoanele cu nevoi procedurale speciale [înapoi]

Pentru a-și putea susține efectiv cererea, este posibil ca anumiți solicitanți să necesite garanții procedurale speciale, printre altele din cauza vârstei, a genului, a orientării sexuale, a identității de gen, a unei dizabilități, a unei boli grave, a unor tulburări mintale sau ca urmare a torturii, violului sau altor forme grave de violență psihologică, fizică sau

sexuală. Statele membre stabilesc, într-un termen rezonabil după depunerea unei cereri, dacă solicitantul are nevoie de garanții procedurale speciale și, dacă este cazul, îi oferă sprijinul corespunzător.

Trebuie să se pună un accent deosebit pe rolul de investigație al ofițerului de caz în cazul persoanelor cu nevoi procedurale speciale. Ofițerul de caz trebuie să adune informațiile relevante, acordând o atenție deosebită nevoilor speciale ale solicitantului. Pentru a evalua în mod adecvat influența acestor circumstanțe asupra cazului respectiv, ofițerul de caz poate solicita avize de specialitate relevante (de exemplu, pentru tulburările mintale, consecințele formelor de violență psihologică, fizică sau sexuală etc.). De asemenea, ofițerul de caz trebuie să îi acorde solicitantului cu nevoi procedurale speciale un interval de timp suficient pentru a prezenta elementele necesare motivării cererii de protecție internațională și să țină cont de aceste nevoi la desfășurarea interviului personal.

1.2.3. Dacă este cazul, țineți cont de regulile specifice privind susținerea cererii (transferul sarcinii probei) [înapoi]

Sarcina probei îi revine ofițerului de caz atunci când acesta susține că este disponibilă o alternativă prin protecție în interiorul țării sau prin protecție în țara de origine sau că există elemente care sugerează că solicitantul ar trebui să fie exclus de la acordarea protecției internaționale. Acest transfer are loc și dacă solicitantul arată că a fost deja persecutat, a suferit vătămări grave sau a fost amenințat cu astfel de persecuții sau vătămări în țara de origine. Există și cazuri în care sarcina probei se transferă solicitantului, de exemplu în eventuala aplicare a conceptului de țară de origine sigură.

1.2.3.1. Este incident articolul 4 alineatul (4) din DC (solicitantul a fost persecutat în trecut, a suferit vătămări grave sau a fost amenințat direct cu astfel de persecuții sau vătămări)? [înapoi]

În cursul examinării faptelor, ofițerul de caz poate stabili că solicitantul a dovedit că a fost deja persecutat, a suferit vătămări grave sau a fost amenințat cu astfel de persecuții sau vătămări în țara de origine. Acest lucru ar reprezenta un indiciu serios al temerilor întemeiate ale solicitantului de a fi persecutat sau al riscului real de a suferi vătămări grave, cu excepția cazului în care există motive întemeiate de a crede că respectiva persecuție sau respectivele vătămări grave nu se vor mai repeta. Este obligația ofițerului de caz să demonstreze dacă există astfel de motive întemeiate.

1.2.3.2. Ar putea fi disponibilă protecția în țara de origine? [înapoi]

În timp ce solicitantul trebuie să își susțină cererea (risc de persecuție/vătămare gravă în cazul în care se întoarce în țara de origine), sarcina (opusă) de a dovedi că este disponibilă protecție în țara de origine îi revine ofițerului de caz.

În procesul de identificare a faptelor materiale ale cererii, pentru a afirma disponibilitatea protecției în țara de origine, ofițerul de caz trebuie să stabilească dacă solicitantul a încercat să solicite protecție din partea autorităților sau a agenților relevanți; dacă nu a făcut-o, să afle motivele; dacă da, să afle căror autorități/agenți le-a fost solicitată protecția, care a fost rezultatul acestei acțiuni și dacă protecția este accesibilă, efectivă și fără caracter temporar (articolul 7 din DC).

1.2.3.3. Ar putea fi aplicabilă protecția în interiorul țării (cunoscută și ca alternativă de refugiu sau relocare internă)? [înapoi]

În cazul în care legislația națională prevede acest lucru, ofițerul de caz poate susține că într-o parte a țării de origine este disponibilă efectiv protecție internă împotriva persecuției sau a vătămărilor grave. În această situație, este obligația ofițerului de caz să demonstreze că există o astfel de parte a țării de origine spre care solicitantul poate călători în siguranță și în mod legal, în care poate fi admis și în care se poate presupune în mod rezonabil că se va stabili (articolul 8 din DC).

Pentru a susține această concluzie, atunci când identifică faptele, ofițerul de caz trebuie să aibă în vedere circumstanțele generale preponderente în acea parte a țării și circumstanțele personale ale solicitantului. Ofițerul trebuie să se asigure că se obțin informații exacte și actualizate atât despre situația generală din țară, cât și despre situația din regiunea de protecție identificată în țara respectivă din surse relevante, cum ar fi ICNUR și EASO.

În cazul în care vătămările grave sau persecuția sunt cauzate de stat sau de agenți guvernamentali, ofițerul de caz trebuie să presupună că solicitantului nu i se poate oferi o protecție internă efectivă.

Atunci când solicitantul este un minor neînsoțit, pentru a se stabili dacă respectiva protecție este disponibilă efectiv, investigația efectuată de ofițerul de caz trebuie să evalueze și disponibilitatea unor modalități de îngrijire și încredințare corespunzătoare, care să fie în interesul superior al minorului neînsoțit.

1.2.3.4. Se poate aplica excluderea de la protecția internațională? [înapoi]

În procesul de stabilire a faptelor materiale (înaintea examinării concrete), ofițerul de caz poate identifica motive care ar putea duce la excluderea solicitantului de la protecția internațională.

Dacă ofițerul de caz consideră că solicitantului ar trebui să îi fie respinsă cererea de protecție pe baza unor motive de excludere, el trebuie să motiveze acest fapt în conformitate cu [articolul 12](#) și [articolul 17 din DC](#).

Excluderea trebuie să se bazeze pe probe clare și credibile. Solicitantului trebuie să i se acorde posibilitatea de a contesta probele utilizate în susținerea excluderii.

1.2.3.5. Solicitantul provine dintr-o țară de origine sigură, desemnată astfel în conformitate cu legislația țării dumneavoastră? [înapoi]

Unele state membre au introdus conceptul de țară de origine sigură și au desemnat anumite țări ca țări de origine sigure în conformitate cu legislația națională. În funcție de legislația și practica națională, în cazul în care solicitantul provine dintr-o astfel de țară, ofițerul de caz poate presupune că aceasta este sigură pentru solicitant, cu excepția cazului în care solicitantul prezintă indicii contrare. Desemnarea ca țară sigură nu poate constitui o garanție absolută de siguranță pentru fiecare cetățean al țării respective.

Atunci când un solicitant arată că există motive serioase pentru ca țara să nu fie considerată sigură în cazul său particular, desemnarea acesteia ca țară sigură nu mai poate fi considerată pertinentă în ceea ce îl privește. În conformitate cu îndrumările și practicile naționale, ofițerul de caz trebuie să îi ofere solicitantului posibilitatea efectivă de a furniza astfel de indicii contrare, inclusiv prin informarea solicitantului în acest sens și prin abordarea problemei în cadrul interviului personal.

1.3. Culegeți probe relevante pentru faptele materiale [înapoi]

Este obligația ofițerului de caz să investigheze și să examineze probele disponibile și, dacă este cazul, să solicite prezentarea altor probe suplimentare despre care se presupune, în mod rezonabil, că pot fi furnizate (de exemplu, relatări din media, dovezi medicale etc.).

Pentru un proces decizional de înaltă calitate, este esențial ca ofițerul de caz să ajute solicitantul examinând în detaliu toate probele prezentate și să îi ofere acestuia posibilitatea de a prezenta orice probe relevante.

Toate probele trebuie să fie culese ținând seama de cerințele [articolului 4 alineatul \(3\) din DC](#). Ofițerul de caz trebuie să se asigure că înțelege relevanța oricărei probe prezentate de solicitant în susținerea cererii sale.

În unele situații, chiar dacă solicitantul a depus un efort real de a da toate declarațiile și a prezenta toate documentele aflate la dispoziția sa și a oferit o explicație satisfăcătoare a motivului pentru care nu poate furniza unele probe, ofițerul de caz poate considera că este necesar să se obțină informații suplimentare pentru a clarifica toate elementele relevante ale cazului. Aceste informații pot fi obținute prin declarații suplimentare ale solicitantului, ale membrilor familiei sale, prin opinii ale experților, prin noi probe scrise, prin informații mai precise privind țara de origine etc. Legislația și îndrumările naționale pot să prevadă termene pentru culegerea informațiilor suplimentare.

Este acceptat faptul că de multe ori solicitanții nu își pot susține declarațiile prin documente independente sau alte mijloace de probă. De exemplu, ar putea exista dificultăți logistice sau legate de securitate în obținerea documentelor oficiale originale din țara de origine. Cu toate acestea, orice informație prezentată poate ajuta foarte mult ofițerul de caz în evaluarea credibilității generale a cererii.

1.3.1. Culegeți declarațiile solicitantului [înapoi]

Mărturia personală a solicitantului este, de obicei, cea mai importantă probă, uneori chiar singura. Această probă poate fi prezentată prin diverse modalități, de exemplu printr-un interviu personal, o declarație scrisă sau prin ambele.

1.3.1.1. Interviu personal [înapoi]

Interviul personal va fi, în cele mai multe cazuri, principala sursă de probe pentru ofițerul de caz în evaluarea cererii. Prin urmare, este esențial ca interviul să se desfășoare în așa fel încât să se asigure obținerea unor probe de înaltă calitate de la solicitant.

În Ghidul practic al EASO privind interviul personal se găsesc recomandări cu privire la modul de desfășurare a unui interviu de înaltă calitate.

1.3.1.2. Declarațiile scrise [înapoi]

Pot exista situații în care declarațiile scrise sunt admise ca probe suplimentare în sprijinul unei cereri. În cazul în care se introduc îndrumări naționale în ceea ce privește admisibilitatea declarațiilor scrise, le puteți consulta [aici](#).

1.3.2. Culegeți probe din alte surse [înapoi]

Pe lângă furnizarea propriei mărturii prin intermediul unui interviu personal și/sau al unei declarații scrise, solicitanții pot furniza probe justificative suplimentare într-o varietate de forme.

Mai jos veți găsi îndrumări cu privire la cele mai comune tipuri de probe prezentate și la modul în care trebuie tratate acestea. Atunci când colectează probe din alte surse, ofițerul de caz trebuie să fie prudent și să respecte regulile privind confidențialitatea.

1.3.2.1. Documente puse la dispoziție de solicitant [înapoi]

Orice documente prezentate de solicitant ca mijloc de probă pentru a-și susține cererea trebuie să fie examinate temeinic. Ofițerul de caz trebuie să se asigure mai întâi că știe ce documente sunt prezentate și care este relevanța acestora pentru cerere. De asemenea, ofițerul de caz trebuie, dacă este posibil, să obțină informații cu privire la conținutul și forma pe care este în general de așteptat să le aibă orice document prezentat (de exemplu, mandate de arestare, citații de la instanțe). Astfel de informații pot fi obținute prin intermediul informațiilor relevante privind țara de origine.

De asemenea, ofițerului de caz trebuie să îi fie clar modul în care solicitantul a obținut documentele prezentate. În cazul în care un solicitant prezintă un document pe care nu l-ar fi putut obține în mod obișnuit, acest lucru poate influența decizia ofițerului de caz de a considera documentul o probă coroborantă sau nu. Dacă solicitantul a obținut documente pe care, în mod normal, nu le-ar fi putut deține, trebuie să i se acorde posibilitatea să explice cum a făcut acest lucru.

În pașapoarte trebuie verificate ștampilele de intrare/ieșire, vizele, dovada întoarcerii în țara de origine etc., atât în scopul confirmării istoricului solicitantului în materie de imigrație, cât și pentru a confirma relatarea solicitantului în scopul evaluării credibilității.

În cazul în care este disponibilă o astfel de expertiză, documentele pot fi examinate de un specialist în domeniu pentru a verifica dacă sunt autentice sau dacă există dovezi că sunt contrafăcute. Dacă documentele se dovedesc contrafăcute, solicitantul trebuie să aibă posibilitatea de a explica modul în care le-a obținut.

În cazul în care se introduc îndrumări naționale în ceea ce privește prezentarea documentelor în original sau acceptabilitatea copiilor, le puteți consulta [aici](#).

În cazul în care se introduc îndrumări naționale cu privire la obținerea traducerilor de către solicitant sau de către autoritatea statului membru, le puteți consulta [aici](#).

1.3.2.2. Informații privind țara de origine (ITO) [înapoi]

Disponibilitatea unor ITO de înaltă calitate este esențială pentru procesul decizional. Ofițerul de caz trebuie să fie sigur că informațiile pe care le are la dispoziție sunt relevante, exacte și actualizate și că provin din surse variate. Printre surse se pot număra unitățile ITO naționale, EASO, ICNUR și alte organizații relevante din domeniul drepturilor omului.

Este posibil ca ofițerul de caz să trebuiască să solicite sau să caute informații relevante pentru cererea respectivă, dacă acestea nu sunt deja disponibile.

În cazul în care se introduc îndrumări naționale referitoare la obținerea ITO, le puteți consulta [aici](#).

1.3.2.3. Alte probe [înapoi]

- **Rapoarte de expertiză [înapoi]**

Ofițerii de caz pot avea la dispoziție și o varietate de rapoarte de expertiză care să îi ajute în procesul decizional. Astfel de rapoarte pot fi furnizate de către solicitant sau dispuse de către autoritatea decizională.

Solicitanții pot folosi rapoarte de expertiză care furnizează informații cu privire la mediul lor cultural, la situația țării lor sau la alte aspecte relevante pentru cerere. Astfel de rapoarte pot fi deosebit de utile în cazul în care există o lipsă de ITO din alte surse sau dacă aceste ITO sunt vagi sau prea generale.

Totuși, aceasta nu înseamnă că rapoartele respective trebuie să aibă același rang ca ITO. Ofițerii de caz trebuie să decidă ce importanță să acorde acestor rapoarte în evaluarea credibilității faptelor materiale invocate și în evaluarea ulterioară a riscului pe care l-ar implica returnarea.

În cazul în care se introduc îndrumări naționale cu privire la obținerea rapoartelor de expertiză și a circumstanțelor în care pot fi solicitate acestea, le puteți consulta [aici](#).

- **Rapoarte medicale și psihologice [înapoi]**

Rapoartele clinicienilor specialiști calificați dispuse de către statele membre, de solicitant sau de reprezentantul acestuia și care susțin că solicitantul a fost torturat sau supus unor vătămări grave trebuie să primească importanța cuvenită în cadrul deciziei ([articolul 18 din DPA reformată](#)). Rolul ofițerului de caz nu este acela de a face judecăți clinice proprii cu privire la probele medicale sau la problemele medicale în general.

Pe lângă realizarea unei evaluări a problemelor, cum ar fi dovezile torturii, rapoartele medicale mai pot furniza informații esențiale în ceea ce privește capacitatea solicitantului de a oferi o prezentare lucidă și detaliată a situațiilor prin care a trecut. De exemplu, un raport care confirmă că solicitantul suferă de traume și, prin urmare, își amintește cu greu evenimentele în mod lucid poate ajuta ofițerul de caz să decidă cum să interpreteze probele acestuia și ce importanță să acorde aparentelor lacune în ceea ce privește detaliile sau coerența.

- **Rapoarte de analiză lingvistică [înapoi]**

Ofițerii de caz pot avea acces la rapoarte de analiză lingvistică elaborate de către experți lingviști care vorbesc cu oamenii, îi ascultă și apoi ajung la o opinie motivată cu privire la locul lor probabil de origine.

În cazul în care se introduc îndrumări naționale în ceea ce privește admisibilitatea acestor rapoarte și modul în care ar trebui obținute acestea, le puteți consulta [aici](#).

- **Informații de la alte persoane (mărturii ale martorilor) [înapoi]**

Pe lângă informațiile furnizate de către experți calificați în domeniul lor, pot fi depuse/solicitate și mărturii ale altor persoane sau grupuri care pot ajuta la evaluarea credibilității relatării făcute de solicitant. Astfel de mărturii pot proveni dintr-o varietate de surse, printre care:

- membrii familiei;
- școli;
- grupări politice;
- grupări religioase.

Aceste probe trebuie să fie examinate cu atenție și evaluate pentru a stabili modul în care susțin sau contrazic prezentarea solicitantului. În cazul în care ofițerul de caz adună astfel de probe, o atenție deosebită trebuie acordată confidențialității. De asemenea, ofițerul de caz trebuie să ajungă la o concluzie asupra importanței pe care o acordă unei astfel de mărturii și să decidă dacă martorul este de încredere.

- **Informații de la autoritățile statului membru [înapoi]**

Este posibil să existe informații deținute de alte departamente ale statului care ar putea ajuta la stabilirea faptelor materiale ale unei cereri. De exemplu, poate fi util să se solicite informații cum ar fi:

- corespondența amprentelor digitale din EURODAC;
- evidența căsătoriilor;
- evidențele poliției/judiciare;
- dosarele medicale (poate fi necesar acordul solicitantului în conformitate cu legislația și îndrumările naționale).

În cazul în care funcționarii statelor membre culeg probe din țara de origine, acest lucru trebuie să se facă cu grijă, pentru a nu pune solicitantul sau rudele acestuia în situații de risc.

- **Informații de la alte state membre [înapoi]**

În unele cazuri, poate fi oportun să se solicite informații despre solicitant de la un alt stat membru în care acesta a locuit anterior. Pentru orice astfel de solicitare poate fi necesar consimțământul solicitantului, din cauza aspectelor legate de confidențialitate.

În cazul în care se introduc îndrumări naționale în ceea ce privește modul de depunere a acestor solicitări, le puteți consulta [aici](#).

Pasul 2. Evaluarea credibilității [înapoi]

După ce a adunat toate informațiile și probele, ofițerul de caz trebuie să se concentreze asupra evaluării probelor care susțin fiecare fapt material.

2.1. Corelați probele cu fiecare fapt material [înapoi]

Ofițerul de caz trebuie să țină cont de faptul că faptele materiale nu echivalează cu faptele dovedite, în sensul în care „faptele” sunt înțelese de obicei în sistemul de drept civil, ci mai degrabă cu afirmațiile dezvăluite, care, în contextul procedurii de azil, trebuie să fie evaluate ca fiind credibile sau nu.

Pe tot parcursul procesului de culegere a probelor este esențial să ne asigurăm că toate probele adunate au relevanță pentru faptele materiale ale cazului. În multe cazuri, anumite tipuri de probe se pot referi la mai multe fapte materiale (de exemplu, interviul personal sau declarațiile scrise).

A se vedea [modelul](#) pentru corelarea probelor cu faptele materiale.

2.2. Evaluați declarațiile solicitantului conform indicatorilor de credibilitate [înapoi]

2.2.1. Faceți constatări cu privire la credibilitatea internă [înapoi]

Credibilitatea internă presupune suficiența detaliilor și specificitate, precum și consecvență.

2.2.1.1. Detalii suficiente și specificitate [înapoi]

Ce nivel de detaliu este necesar sau cât de multe detalii sunt necesare?

Ca regulă, cu cât sunt mai multe **detalii** raportate și disponibile, cu atât mai completă va fi imaginea. Acest lucru se referă la faptul că evenimentele reale trăite pot fi povestite, în mod normal, cu mai multă însuflețire și spontaneitate. Cu toate acestea, ofițerul de caz trebuie să rețină că poate exista o explicație rezonabilă a motivului pentru care solicitantul nu își poate aminti detalii cu privire la un anumit eveniment și să aibă în vedere eventualele denaturări (a se vedea [secțiunea 2.4 privind factorii care ar putea duce la denaturări](#)). Prin urmare, lipsa detaliilor nu afectează credibilitatea în toate situațiile.

Cerința privind **specificitatea** este îndeplinită prin circumstanțele foarte personale, individuale și prin modul în care un eveniment este trăit și exprimat. Firul epic de bază poate fi foarte asemănător în mai multe cazuri, dar fiecare caz are propriile sale particularități care îl fac unic. În astfel de situații, poate fi util să nu se analizeze prea mult elementele de bază ale cererii, ci să se pună mai multe întrebări în legătură cu evenimentul și să se identifice astfel specificitățile. În cazul în care prezentarea solicitantului este lipsită de orice caracter specific, acest lucru poate constitui un indiciu al lipsei de credibilitate.

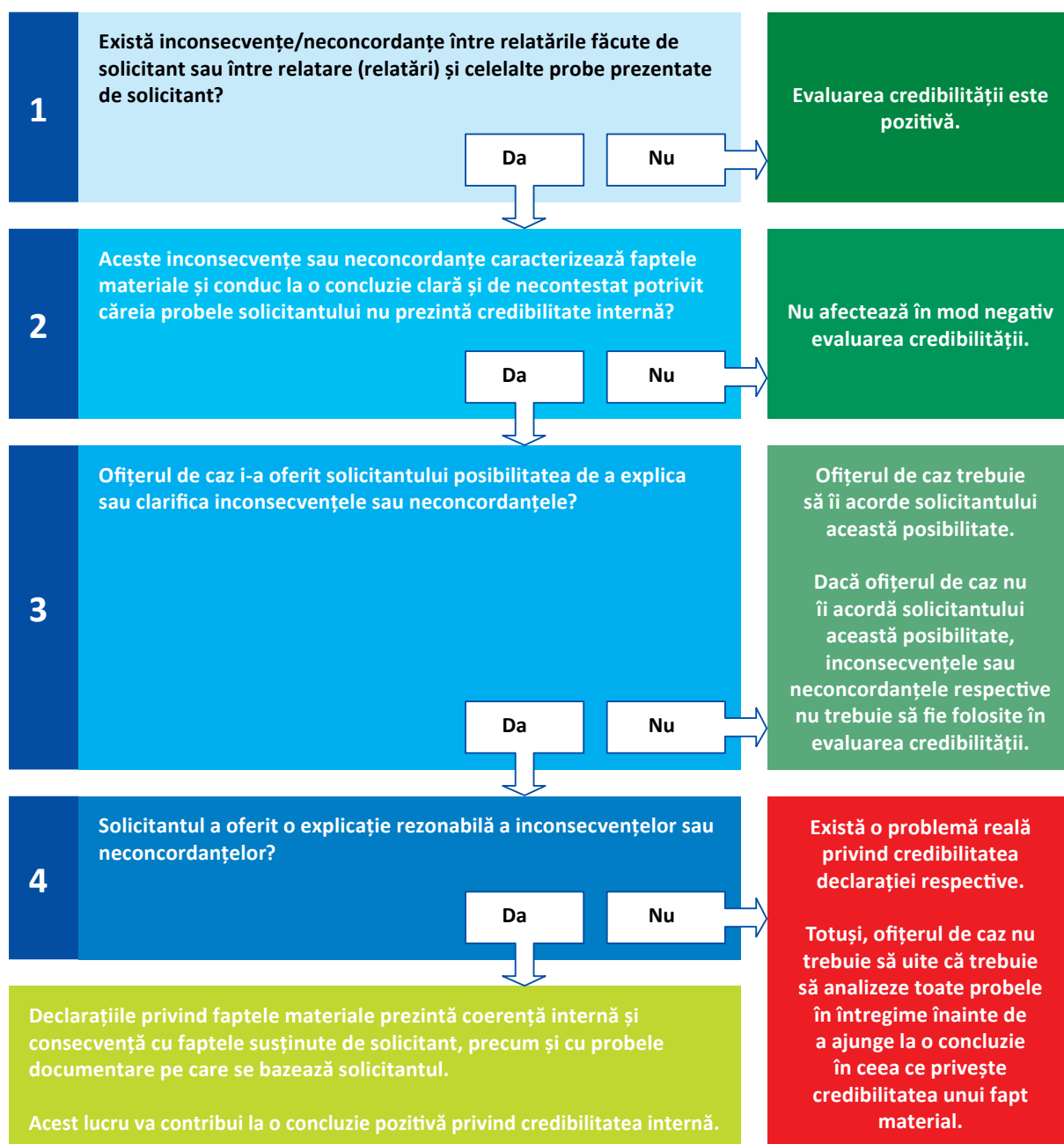
În mod normal, interviul personal este cea mai importantă sursă de informații pentru culegerea cât mai multor detalii și informații specifice și depinde foarte mult de aptitudinile de interviu ale ofițerului de caz (crearea unei atmosfere plăcute, tehnici de interviu eficiente, cunoștințe privind contextul cazului) pentru a obține detaliile materiale.

2.2.1.2. Consecvența [înapoi]

Consecvența este de obicei înțeleasă ca lipsă de neconcordanțe, contradicții și variații între faptele materiale prezentate de către solicitant. Aceasta se referă la:

- declarațiile orale sau scrise date de către solicitant, în general;
- diferite declarații cu privire la același subiect date în momente diferite pe parcursul procedurii;
- diferite informații despre același subiect provenite din alte probe prezentate de către solicitant.

Testul în patru pași prezentat mai jos poate fi util ca îndrumare cu privire la modul în care ofițerul de caz trebuie să analizeze (in)consecvența:

2.2.1.3. Comportamentul nu trebuie considerat un indicator al credibilității [înapoi]

În general, prin comportament se înțeleg semnalele comunicării nonverbale și modul de comportare, de exemplu tonul sau inflexiunea vocii, purtarea, contactul vizual și expresia facială etc. Acestea sunt cel mai vizibile în cursul interviului personal.

Ofițerul de caz nu trebuie să se bazeze pe comportament ca indicator al credibilității. Constatările bazate pe comportament echivalează adesea cu simple presupuneri și judecăți subiective și instinctive.

2.2.2. Faceți constatări cu privire la credibilitatea externă [înapoi]

Credibilitatea externă se referă la concordanța cu informațiile privind țara de origine (ITO), cu faptele cunoscute și cu alte probe colectate de către autoritatea decizională.

2.2.2.1. Concordanța cu ITO [înapoi]

ITO pot fi folosite în legătură cu mai multe aspecte ale examinării unei cereri. Acestea pot fi utilizate pentru a confirma relatarea solicitantului privind faptele materiale, precum și pentru formarea probelor contextuale care urmează să fie utilizate în evaluarea riscului pe care l-ar implica întoarcerea.

- **ITO coroborante**

În cazul în care probele solicitantului sunt susținute de ITO obiective, atunci nu există niciun motiv serios de îndoială și faptul susținut poate fi acceptat.

- **ITO contradictorii**

ITO care contrazic în mod clar faptul material susținut reprezintă un factor negativ pentru credibilitate. Prin urmare, solicitantul trebuie să aibă posibilitatea de a da explicații suplimentare.

- **Lipsa ITO**

Lipsa ITO nu înseamnă neapărat că faptul/eventimentul susținut nu a avut loc. De exemplu, acest lucru se poate datora accesului limitat la informații în țara de origine sau măsurii și importanței mai reduse a evenimentului etc. Prin urmare, lipsa ITO nu ar trebui, în sine, să conducă la o concluzie negativă privind credibilitatea.

2.2.2.2. Concordanța cu informațiile general cunoscute [înapoi]

Anumite fapte sunt general cunoscute și nu pot fi contestate în mod rezonabil (cum ar fi legile fizicii, de exemplu). Aceste fapte nu depind de percepțiile culturale diferite. În mod normal, nu ar fi nevoie ca astfel de fapte să fie susținute prin probe suplimentare. Relatarea solicitantului trebuie să fie în concordanță cu aceste informații general cunoscute pentru a fi considerată credibilă. Aplicând acest concept, ofițerul de caz trebuie să fie atent să nu-l extindă la noțiuni pe care le consideră de la sine înțelese datorită experienței sale sociale, culturale și personale.

2.2.2.3. Concordanța cu alte probe [înapoi]

Alte probe pot fi declarații ale persoanelor aflate în întreținerea solicitantului și ale martorilor, documente de la alte autorități ale statului, rapoarte de expertiză etc. Aceste probe pot susține sau pot contrazice declarațiile solicitantului. Ca punct de plecare, trebuie să fie evaluată credibilitatea internă a probelor respective. În cazul în care o probă contrazice declarațiile solicitantului, ofițerul de caz trebuie să abordeze această problemă și să îi ofere solicitantului posibilitatea de a explica inconsecvențele, apoi să ia în considerare această explicație.

2.2.3. Faceți constatări cu privire la plauzibilitate [înapoi]

Pentru a fi plauzibilă, succesiunea evenimentelor trebuie să aibă calitatea de a fi probabilă și de a fi considerată posibilă de către o persoană rezonabilă.

Ofițerii de caz trebuie să fie conștienți de faptul că noțiunea de plauzibilitate trebuie utilizată cu precauție, cel puțin pentru a evita speculațiile și presupunerile subiective sau ideile preconcepute. Un fapt invocat poate fi în întregime plauzibil atunci când este analizat în contextul circumstanțelor solicitantului, care cuprind genul, vârsta, orientarea sexuală, identitatea de gen, studiile, mediul social și cultural, experiențele de viață și condițiile din țara de origine sau din cea în care își avea reședința obișnuită etc. Ofițerul de caz trebuie să aibă în vedere faptul că pot exista diferențe între perspectiva sa și cea a solicitantului, ceea ce ar putea explica aparenta lipsă a plauzibilității.

O concluzie de lipsă a plauzibilității trebuie să se bazeze pe interferențe deduse în mod rezonabil și justificate în mod obiectiv, iar ofițerul de caz trebuie să ofere motive clar formulate pentru a considera o relatare drept neverosimilă.

A se vedea [modelul](#) pentru corelarea probelor cu faptele materiale.

2.3. Evaluați documentele [înapoi]

Documentele trebuie să fie evaluate conform pașilor următori:

- **Relevanța [înapoi]**

Relevanța indică dacă documentul are legătură cu un anumit fapt material. Relevanța trebuie clarificată împreună cu solicitantul.

- **Existența [înapoi]**

Existența indică dacă un tip de document există potrivit informațiilor generale.

- **Conținutul [înapoi]**

Trebuie să fie evaluate următoarele elemente:

- Documentul conține contradicții interne?
- Este compatibil cu declarațiile solicitantului?
- Este compatibil cu ITO?
- Documentul este precis? Precizia se referă la nivelul de detalii relevante pentru un anumit fapt material.
- Documentul reprezintă o prezentare directă a unui fapt material? Informațiile provin dintr-o sursă directă sau reprezintă o reiterare a declarațiilor solicitantului?

- **Forma [înapoi]**

Forma unui document este relevantă pentru evaluarea autenticității sale. În funcție de practica națională, poate fi efectuată o evaluare de către un expert sau o comparație cu materialele de referință. Ofițerul de caz trebuie să nu se grăbească să tragă concluzii cu privire la autenticitate doar pe baza formei documentului, deoarece în unele țări nu există o formă standardizată pentru anumite tipuri de documente.

- **Natura [înapoi]**

Elementul referitor la natura documentului indică dacă documentul este prezentat în original sau în copie, în ce stare este, dacă există degradări sau dovezi ale unor modificări. În mod normal, documentele originale au o valoare mai mare în cadrul evaluării. Cu toate acestea, ofițerul de caz trebuie să țină cont de faptul că unele documente nu pot fi obținute în original.

- **Autorul [înapoi]**

Ofițerul de caz trebuie să se convingă de calificările autorului și de obiectivitatea și/sau experiența relevantă a acestuia.

Documentele trebuie să fie analizate împreună cu alte probe care au rolul de a stabili faptul material pe care sunt menite să îl demonstreze, precum și cu alte elemente ale evaluării credibilității. Un document trebuie evaluat la fel ca orice altă probă. Nu este recomandat ca unui document să nu i se acorde nicio importanță fără a motiva cum s-a ajuns la această concluzie pe baza probelor disponibile – adică a unor informații referitoare la țară provenite din surse obiective, pe baza cărora să se poată stabili fiabilitatea acestuia, împreună cu alte probe cu privire la acest aspect.

A se vedea [secțiunea 1.3.2.1](#) pentru mai multe informații cu privire la documentele prezentate de solicitant.

A se vedea [modelul](#) pentru constatări privind credibilitatea.

2.3.1. Evaluați probele medicale și psihologice [înapoi]

O categorie foarte specifică de probe, realizate de o persoană calificată, sunt cele medicale sau psihologice. Un ofițer de caz nu trebuie să emită judecăți medicale sau opinii proprii privind tratamentul prescris de un medic. Un medic nu trebuie să emită judecăți juridice sau privind credibilitatea.

Rapoartele medicale sau psihologice trebuie să includă informații suficiente cu privire la calificarea expertului medical și la metodele de examinare, pentru a permite o evaluare independentă a fiabilității acestora. În conformitate cu îndrumările naționale, o astfel de evaluare poate fi făcută de ofițerul de caz sau de către un expert.

În cazurile în care există acuzații de tortură, de exemplu, rapoartele medicale trebuie evaluate în raport cu standardele [Protocolului de la Istanbul](#).

Dacă are îndoieli, ofițerul de caz poate avea posibilitatea de a solicita o a doua opinie, în conformitate cu practica națională. În cazul în care se introduc îndrumări naționale, le puteți consulta [aici](#).

2.4. Țineți cont de factorii individuali și circumstanțiali care ar putea duce la denaturări [înapoi]

În cursul examinării credibilității probelor care susțin faptele materiale, ofițerul de caz trebuie să țină cont de faptul că situația personală a solicitantului și circumstanțele sale individuale pot influența semnificativ modul în care acesta vede și prezintă evenimentele ce fac obiectul cererii. De asemenea, unele denaturări în primirea și interpretarea informațiilor pot fi cauzate de viața și experiența profesională a ofițerului de caz sau de prejudecățile acestuia.

Astfel de fenomene – tipice pentru natura umană – sunt practic imposibil de eliminat, dar este necesar să se țină cont de ele în desfășurarea interviului personal (a se vedea [Ghidul practic al EASO privind interviul personal](#)), precum și în evaluarea credibilității. De asemenea, este necesar să se analizeze întotdeauna dacă astfel de factori individuali și subiectivi ar fi putut avea un impact asupra indicatorilor de credibilitate sau ar putea explica o aparentă inconsecvență sau neconcordanță în declarațiile solicitantului.

Mulți dintre factorii de denaturare se intersectează adesea. Pentru persoanele care lucrează în domeniul azilului este absolut necesar să conștientizeze acești factori. În continuare se prezintă o listă neexhaustivă a posibilelor factori cauzatori de denaturări.

2.4.1. Factori care țin de solicitant [înapoi]

Declarațiile orale sunt principalele (și foarte adesea singurele) probe furnizate de solicitant. În evaluarea credibilității acestora, ofițerul de caz trebuie să fie atent să verifice dacă solicitantul a avut posibilitatea să își amintească și să prezinte faptele în mod corespunzător și dacă informațiile prezentate au fost primite și înțelese în mod corespunzător. Numeroși factori pot avea un impact important asupra acestui proces.

2.4.1.1. Memoria [înapoi]

Memoria umană are straturile și limitele sale și acest lucru trebuie acceptat în cadrul interacțiunii cu solicitantii de azil care, de multe ori, se pot baza doar pe amintirile proprii în declarațiile lor. Amintirea datelor, a detaliilor unui eveniment care a avut loc cu mult timp în urmă sau descrierea persoanelor întâlnite o singură dată poate fi un exercițiu foarte dificil.

Ofițerul de caz trebuie să aibă așteptări realiste față de nivelul de detalii al amintirilor îndepărtate, de multe ori traumatizante, atunci când realizează un interviu personal și când analizează ulterior rezultatul acestuia. De asemenea, modul de desfășurare a interviului influențează cantitatea și calitatea informațiilor pe care și le poate aminti solicitantul. Întrebările sugestive, de exemplu, trebuie evitate pe parcursul interviului, deoarece pot influența relatarea evenimentelor de către solicitant. Pentru îndrumări suplimentare, consultați [Ghidul practic al EASO privind interviul personal](#).

2.4.1.2. Traumele și tulburarea de stres posttraumatic (TSPT) [înapoi]

Un raport medical relevant sau avizul unui psiholog în dosarul solicitantului constituie de obicei probe clare care confirmă că persoana în cauză a suferit ceva atât de traumatizant, încât capacitatea sa de a-și aminti, de a evoca evenimente trecute, de a urmări firul subiectului și de a oferi o relatare structurată a acestuia poate să fie perturbată în mod grav, sau chiar în totalitate. De asemenea, experiențele traumatizante pot produce teamă și lipsă de încredere, care pot afecta cantitatea și calitatea informațiilor pe care solicitantul este dispus să le ofere.

Declarațiile persoanelor care au suferit traume sau suferă de tulburare de stres posttraumatic (TSPT) sunt de obicei fragmentate, nu respectă o axă temporală, nu sunt controlate de voință, ci declanșate de impulsuri senzoriale. Este posibil ca persoana traumatizată să evite să vorbească despre experiențele dificile.

Se recomandă să se acorde mai multă importanță circumstanțelor obiective ale cazului decât elementului subiectiv al temerii prezentate de către solicitant. În examinarea cererii unei persoane traumatizate, ofițerul de caz nu trebuie să aibă același nivel de așteptări atunci când aplică indicatorii de credibilitate (a se vedea [secțiunea 2.2 privind utilizarea indicatorilor de credibilitate](#)). În special, ofițerul de caz trebuie să fie precaut atunci când face constatări negative privind credibilitatea pe baza declarațiilor solicitantului.

De asemenea, este important să se aibă în vedere faptul că experiența sau evenimentele traumatizante ar fi putut avea loc după plecarea din țara de origine, inclusiv în țara în care se desfășoară procedura de azil.

2.4.1.3. Alte probleme psihologice și de sănătate [înapoi]

Dificultățile întâmpinate în furnizarea unor declarații clare și coerente pot fi cauzate și de problemele medicale și de dependențele solicitantului, de exemplu dacă acesta ia un medicament puternic, are o dizabilitate mintală, suferă de depresie sau este dependent de droguri sau alcool. Lipsa cunoștințelor cu privire la acești factori și incapacitatea de a-i aborda ar putea duce la concluzii greșite cu privire la credibilitate.

2.4.1.4. Vârsta [înapoi]

Vârsta poate fi un factor esențial de luat în considerare în procesul de evaluare a credibilității. Acesta este deosebit de important în cazul minorilor neînsoțiți sau atunci când minorii sunt intervievați în calitate de martori în cazurile părinților (tutorilor) lor.

Declarațiile unui copil pot fi inconsecvente, pot conține expresii neclare sau afirmații auzite de la adulții care călătoresc cu el sau de la rudele lui etc. Prin urmare, este important ca interviul să se desfășoare într-o manieră adaptată copilului (a se vedea Ghidul practic al EASO privind interviul personal).

Vârsta constituie un factor relevant atât pentru momentul în care se dau declarațiile, cât și pentru momentul în care a avut loc evenimentul trăit.

În funcție de circumstanțe, denaturările cauzate de vârstă pot fi relevante și în cazul persoanelor vârstnice.

2.4.1.5. Studiile [înapoi]

Diferența de nivel educațional poate influența capacitatea solicitantului de a trăi și de a-și aminti evenimentele, precum și de a formula conținutul necesar sau de a înțelege corect întrebările. Răspunsurile laconice și greoaie sau greșelile în materie de date și distanțe pot indica un vocabular limitat, cunoștințe generale limitate, incapacitatea de a înțelege și de a descrie termeni abstracți sau neconștientizarea faptului că este necesară o descriere detaliată.

2.4.1.6. Cultura, religia și convingerile [înapoi]

Cultura, religia și convingerile unei persoane determină modul în care aceasta își definește identitatea, percepe rolurile sociale și relațiile de putere, înțelege, interpretează și reiterează informațiile. Datele, anotimpurile, distanțele, momentul debutului în societate sau al implicării în viața publică, noțiunea de rudă apropiată și limbajul corporal pot varia în funcție de acești factori.

În acest sens sunt importanți și alți factori, precum nivelul de studii, vârsta, limba, genul, statutul social și obiceiurile solicitantului.

În aprecierea credibilității unei cereri, ofițerul de caz trebuie să fie conștient de posibilele diferențe existente pe fond cultural și/sau religios. Este necesară adesea o competență interculturală pentru a analiza informațiile primite dintr-o perspectivă diferită; aceasta ajută la descifrarea unor declarații aparent inconsecvente prin intermediul unui cod cultural.

Cu toate acestea, ofițerul de caz nu trebuie să considere solicitantul „un prizonier” al propriei culturi și nu trebuie să presupună *a priori* că o persoană care provine dintr-un anumit mediu cultural sau religios se poartă într-un anumit fel, renunțând din acest motiv la semnalarea unei potențiale probleme de credibilitate. Numai după solicitarea și neprimirea unui răspuns, ofițerul de caz trebuie să verifice dacă barierele culturale, sociale, religioase sau de altă natură ar putea constitui un motiv pentru respectiva problemă de credibilitate.

2.4.1.7. Orientarea sexuală și identitatea de gen [înapoi]

Adesea, problemele legate de orientarea sexuală și identitate de gen pot fi delicate și pot necesita cunoștințe specifice cu privire la acest subiect, precum și o atenție deosebită în evaluarea credibilității. Pentru ofițerul de caz, această cerință nu trebuie să însemne acceptarea fără analiză a tot ceea ce spune solicitantul într-un astfel de caz. Este însă nevoie de un nivel ridicat de conștientizare și de respect pentru demnitatea și diversitatea umană, deoarece relatarea solicitantului în astfel de cazuri este legată în mod direct de chestiuni personale foarte delicate.

Persoanele ale căror cereri sunt legate de neacceptarea în țara lor de origine a orientării sexuale sau a identității de gen sunt nevoite adesea să își ascundă adevărata identitate, sentimentele și opiniile reale pentru a evita rușinea, izolarea și stigmatizarea și, de foarte multe ori, riscul de violență. Stigmatizarea și sentimentele de rușine pot inhiba și mai mult solicitantul în dezvăluirea informațiilor în contextul procedurii de azil. Există numeroase cazuri în care solicitanții se prezintă ca persoane lesbiene, homosexuale, bisexuale, transgen sau intersexuale numai în cadrul unei cereri ulterioare.

Ofițerul de caz trebuie să se abțină de la prezumții stereotipe cu privire la comportamentul sau aspectul membrilor minorităților sexuale, ținând cont de faptul că alți factori, cum ar fi contextul cultural și social, studiile și genul pot influența puternic solicitantul în cauză.

2.4.1.8. Genul [înapo]

Genul nu înseamnă sexul biologic, ci se referă la așteptările specifice ale unei societăți față de modul în care ar trebui să se comporte femeile și bărbații, la raportul de forță dintre sexe, la rolul acestora și la calitățile corespunzătoare în societate. Rolurile de gen nu afectează numai percepția de sine a persoanei, ci influențează și comportamentul, atitudinea privind viața socială și politică, precum și modalitățile de persecuție sau de vătămare – acestea pot diferi în funcție de genul victimei și al făptuitorului.

Solicitantul poate să nu fie conștient de faptul că un anumit comportament la adresa sa poate fi considerat o încălcare a drepturilor omului, pentru că toată viața sa a fost supus unui asemenea tratament. Pe de altă parte, stigmatizarea și/sau sentimentele de rușine pot împiedica solicitantul să prezinte informații.

2.4.2. Factori care țin de ofițerul de caz [înapo]

Activitatea în domeniul azilului înseamnă a lucra în mod constant cu oameni din culturi și medii sociale diferite și cu experiențe de viață diferite. Acesta este unul dintre factorii care fac munca ofițerului de caz interesantă. Cu toate acestea, ofițerul de caz este și el om și poate resimți stres și frustrare în acest mediu de lucru solicitant.

Obiectivitatea ofițerului de caz poate fi influențată de factori diverși:

2.4.2.1. Fiți conștient de efectul stresului, al volumului de muncă și al termenelor-limită [înapo]

De multe ori, stresul, volumul de muncă și termenele scurte au un efect cumulat și pot avea un impact decisiv asupra evaluării finale a cererii.

În activitatea sa de zi cu zi, ofițerul de caz trebuie să îndeplinească obiective cantitative, să redacteze decizii bine fundamentate la timp și să se confrunte cu solicitanți care nu sunt cooperanți sau a căror experiență personală a fost foarte traumatizantă.

Să nu uităm că un ofițer de caz are viața sa personală, care poate fi, de asemenea, o sursă de probleme și situații stresante care îi pot afecta atitudinea privind sarcinile profesionale și capacitatea de a face față stresului la locul de muncă. Chiar și lucruri banale precum foamea, durerile de cap sau iritarea pot denatura procesul de evaluare a credibilității. Un ofițer de caz profesionist trebuie să fie conștient de acești factori și să facă un efort constant pentru a reduce la minimum impactul lor.

Înainte de a trage o concluzie cu privire la credibilitatea anumitor probe sau la credibilitatea generală, ofițerul de caz trebuie să încerce să se concentreze doar asupra cazului respectiv. Poate fi utilă o scurtă pauză înainte de luarea unei decizii cu privire la credibilitate.

2.4.2.2. Fiți conștient de efectul expunerii pe termen lung la relatările solicitanților de azil [înapo]

Mai mulți ani de expunere la relatări ale solicitanților privind torturile și relele tratamente suferite (care nu sunt întotdeauna credibile) pot avea efecte diferite, de la rutină și incapacitate de a evalua fiecare caz în mod imparțial și individual, până la traumatizare secundară și la prezentarea unor simptome asemănătoare celor ale persoanelor care suferă de SSPT.

Expunerea pe termen lung la relatările solicitanților de azil poate face ca ofițerul de caz să aibă tendința să evite obținerea unor declarații mai detaliate pentru a evita prezentarea situațiilor traumatizante sau poate avea ca rezultat „oboseala provocată de compasiune” sau „desensibilizarea”. În astfel de cazuri, ofițerul de caz ar putea fi mai tentat să tragă concluzii nefondate, fără a efectua o evaluare adecvată a credibilității.

2.4.2.3. Evitați prejudecățile și stereotipurile [înapoi]

Împărțirea pe categorii a persoanelor abia cunoscute prin utilizarea unor scheme stereotipe, pentru a memora sau a face față sarcinilor repetate, este un lucru normal pentru ființele umane și cei mai mulți dintre noi procedează astfel. Însă este important să fim conștienți de acest lucru și să rămânem receptivi, indiferent de experiența noastră anterioară personală și profesională. În caz contrar, este posibil ca prezentarea reală a evenimentelor de către solicitant să nu fie înțeleasă în mod corespunzător sau să fie greșit înțeleasă.

Scopul este acela de a evita tragerea unor concluzii prestabilite despre credibilitate în cazul unui solicitant care prezintă caracteristici aparent similare cu mai multe cazuri anterioare, în care s-au făcut anumite constatări privind credibilitatea.

2.4.2.4. Importanța autoevaluării și a supravegherii [înapoi]

Ofițerul de caz trebuie să se gândească la propriile sale performanțe și nevoi, precum și la dificultățile pe care le-ar putea întâmpina atunci când lucrează la anumite cazuri din domeniul azilului. Se recomandă ca ofițerul de caz să discute aceste lucruri cu colegii, cu un psiholog sau cu un supraveghetor pentru a obține sprijinul necesar și a-și spori cunoașterea de sine sau pentru a identifica o nevoie de pregătire suplimentară și/sau de perfecționare.

Lipsa feedbackului pozitiv, așteptările neclare ale superiorilor sau indicatorii de performanță generează adesea stres și pot duce la epuizare. Supravegherea permanentă și răspunsurile la preocupările ofițerului de caz pot îmbunătăți motivația profesională și pot facilita schimbul de experiență.

2.4.3. Factori care țin de desfășurarea interviului [înapoi]

Diferite aspecte legate de desfășurarea interviului pot avea un impact asupra declarațiilor solicitantului: contextul formal al conversației, care, în sine, poate fi stresant pentru solicitant; așteptările legate de discutarea aspectelor referitoare la viața personală cu persoane necunoscute; prezența unui copil care distrage atenția solicitantului; presiunea provocată de timpul limitat alocat interviului. Toate acestea trebuie să fie abordate în mod corespunzător înainte și în timpul interviului personal, pentru a reduce la minimum impactul atmosferei interviului asupra declarațiilor, dar trebuie și să fie luate în considerare în analiza credibilității solicitantului.

Este necesar să se țină cont de faptul că declarațiile orale ale solicitantului sunt foarte des primite într-o limbă care nu este limba maternă a acestuia și/sau prin intermediul unui interpret. Acest factor poate fi cauza unor denaturări de care ofițerul de caz trebuie să fie conștient.

Este obligația autorității competente în materie de azil să asigure un interpret competent și de încredere pentru interviul din cadrul procedurii de azil. Interpretul este însă o ființă umană și, în mod inevitabil, acționează ca un „filtru” suplimentar al informațiilor pe care le aude sau le citește.

A se vedea și [Ghidul practic al EASO privind interviul personal](#), cu privire la rolul interpretului.

Următoarele exemple ilustrează posibile rezultate ale denaturărilor provocate de barierele lingvistice și de desfășurarea interviului:

- La evaluarea credibilității, ofițerul de caz trebuie să țină cont de faptul că unele **inconsecvențe sau neconcordanțe care apar în declarațiile solicitantului sau în documentele traduse pot fi cauzate de barierele lingvistice** (de exemplu, un cuvânt poate avea sensuri diferite în funcție de context; interpretul poate să nu cunoască echivalentul corect al cuvântului în limba statului membru etc.).
- **Anxietatea, rușinea solicitantului sau lipsa de încredere în interpretul** prezent la interviu l-ar putea împiedica să spună adevărul sau să furnizeze informații mai detaliate. Factorii suplimentari menționați anterior: genul, contextul cultural și teama de stigmatizare pot avea și ei un rol în astfel de cazuri.
- Un alt aspect îl poate reprezenta afirmația solicitantului potrivit căreia neconcordanțele dintre declarațiile sale actuale și cele anterioare se datorează **lipsei competenței lingvistice a interpretului** (sau propriei sale incompetențe lingvistice, dacă nu s-au folosit serviciile unui interpret), atunci când, de fapt, declarațiile sale au fost pur și simplu inconsecvente.

Este întotdeauna obligația ofițerului de caz – dacă este posibil – să îi ofere solicitantului posibilitatea de a remedia neconcordanțele sesizate și, în cele din urmă, să evalueze dacă explicația dată poate fi acceptată în acel caz.

2.5. Stabiliți ce fapte materiale vor fi acceptate [înapoi]

2.5.1. Analizați în întregime toate probele referitoare la fiecare fapt material [înapoi]

Ofițerul de caz nu trebuie să tragă concluzii cu privire la credibilitatea unui fapt material analizând probele în mod izolat. Trebuie să se acorde importanța cuvenită, mare sau mică, tuturor probelor (documentare sau orale). Evaluarea fiecărei probe și a circumstanțelor aferente vor afecta „calitatea” și relevanța acesteia pentru caz și, prin urmare, importanța pe care trebuie să i-o acorde ofițerul de caz. Atunci când analizează toate probele referitoare la fiecare fapt material și evaluează importanța fiecăreia, ofițerul de caz stabilește dacă acestea susțin faptele sau le contrazic.

2.5.1.1. Stabiliți ce fapte sunt certe (acceptate) sau nu (respinse) [înapoi]

Analizând probele din cadrul etapei respective, ofițerul de caz va putea accepta sau respinge faptele materiale.

Fapte acceptate: un fapt invocat poate fi acceptat deoarece, atunci când se iau în considerare circumstanțele individuale și contextuale ale solicitantului și, dacă este necesar, caracterul rezonabil al explicațiilor furnizate de solicitant pentru eventualele concluzii negative cu privire la credibilitate, declarațiile solicitantului despre acel fapt prezintă:

- suficiente detalii;
- coerență internă;
- concordanță cu informațiile furnizate de membrii familiei și martori;
- concordanță cu informațiile obiective disponibile (specifice și generale);
- plauzibilitate atunci când sunt analizate prin prisma circumstanțelor individuale și contextuale ale solicitantului;
- și mai ales dacă sunt susținute prin documente convingătoare sau alte probe (în funcție de credibilitatea, fiabilitatea și importanța acestor probe).

Fapte respinse: un fapt invocat poate fi respins pentru că, atunci când se iau în considerare caracterul rezonabil al explicațiilor furnizate de solicitant pentru eventualele concluzii negative cu privire la credibilitate, precum și circumstanțele individuale și contextuale ale solicitantului, declarațiile acestuia cu privire la faptul în discuție nu sunt suficient de detaliate, consecvente și plauzibile și/sau sunt contrazise de alte probe obiective fiabile.

2.5.1.2. Stabiliți ce fapte rămân încă incerte [înapoi]

Pot exista fapte care sunt credibile pe plan intern (coerente și plauzibile) și nu contravin informațiilor disponibile (specifice și generale) relevante pentru cazul solicitantului, dar rămân incerte deoarece nu sunt susținute prin probe documentare sau de altă natură sau sunt fapte în legătură cu care există încă un element de îndoială. Pentru acestea va fi nevoie de o evaluare suplimentară pentru a se stabili acceptarea sau respingerea lor.

2.5.2. Aplicați articolul 4 alineatul (5) din DC pentru faptele materiale care rămân incerte (acordați încredere solicitantului) [înapoi]

În ciuda eforturilor solicitantului – și ale autorității decizionale – de a aduna probe care să susțină faptele materiale invocate de solicitant, pot exista încă incertitudini în privința unora dintre fapte.

În astfel de cazuri, **articolul 4 alineatul (5) din DC** îi permite ofițerului de caz să ajungă la o concluzie clară cu privire la acceptarea unui fapt material invocat și să pună capăt îndoielilor:

„Atunci când statele membre aplică principiul conform căruia este obligația solicitantului să își susțină cererea și când anumite aspecte din declarațiile solicitantului nu sunt susținute de dovezi documentare sau de altă natură, aceste aspecte nu necesită o confirmare în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) solicitantul a depus un efort real în a-și susține cererea;
- (b) au fost prezentate toate elementele relevante de care dispune solicitantul și s-a furnizat o explicație satisfăcătoare în ceea ce privește absența unor alte elemente de probă relevante;

- (c) declarațiile solicitantului sunt considerate coerente și plauzibile și nu sunt contrazise de informații generale și specifice cunoscute, relevante pentru cererea sa;
- (d) solicitantul a depus cererea de protecție internațională de îndată ce a fost posibil, cu excepția cazului în care solicitantul poate dovedi un motiv întemeiat pentru care nu a procedat astfel; precum și
- (e) credibilitatea generală a solicitantului a putut fi stabilită.”

Articolul 4 alineatul (5) din DC este cunoscut în sistemele unora dintre statele membre ca articolul care aplică prezumția de nevinovăție.

Cele cinci criterii de la articolul 4 alineatul (5) din DC sunt cumulative, ceea ce înseamnă că ofițerul de caz trebuie să se asigure că toate sunt îndeplinite (într-o anumită măsură). Atunci când sunt îndeplinite toate cele cinci criterii, ofițerul de caz trebuie să aplice articolul 4 alineatul (5) din DC (să acorde prezumția de nevinovăție) și să accepte faptul material. În fond, nu există niciun motiv pentru a proceda altfel.

Ofițerul de caz trebuie totuși să cântărească în mod rezonabil criteriile de la literele (a), (b), (c), (d) și (e), ținând cont de circumstanțele individuale și contextuale ale solicitantului. Aceasta înseamnă că trebuie să evalueze în ce măsură este îndeplinit fiecare criteriu; se poate întâmpla ca un criteriu îndeplinit într-o măsură mai mare (de exemplu, declarații foarte convingătoare) să compenseze un alt criteriu îndeplinit într-o măsură mai mică (de exemplu, o explicație neconvingătoare a motivului pentru care nu s-a solicitat protecție internațională în cel mai scurt timp posibil).

A se vedea secțiunea 1.2.1 pentru mai multe îndrumări cu privire la literele (a) și (b) și secțiunile 2.2-2.4 pentru mai multe îndrumări cu privire la litera (c). Secțiunea de față oferă îndrumări suplimentare în ceea ce privește litera (e):

Credibilitatea generală a solicitantului a putut fi stabilită [articolul 4 alineatul (5) din DC]:

Atunci când evaluează veridicitatea unui fapt material, ofițerul de caz va analiza și ceea ce am putea numi „istoricul credibilității” solicitantului. Sau, cu alte cuvinte, ofițerul de caz va lua în considerare concluziile (pozitive/negative) cu privire la credibilitate la care a ajuns atunci când a evaluat și alte fapte materiale.

În plus, unele fapte pot deveni relevante pentru aprecierea credibilității generale a unui solicitant chiar dacă nu sunt fapte materiale ca atare.

Există și alți factori care pot afecta istoricul credibilității generale a solicitantului:

- un comportament care indică faptul că solicitantului nu îi este sau a încetat să îi fie teamă să se întoarcă în țara sa de origine; sau
- un comportament al solicitantului care poate constitui un indiciu că acesta ascunde informații, induce în eroare, obstrucționează sau întârzie prelucrarea sau soluționarea cererii.

Trebuie acordată importanță fiecărui factor, în funcție de circumstanțele cazului. Ofițerul de caz ar trebui să țină cont de faptul că punctele în favoarea solicitantului pot prevala asupra celor împotriva sa.

Dacă ajunge la concluzia că nivelul credibilității generale este atât de insuficient încât să respingă faptul material, atunci ofițerul de caz trebuie să explice de ce consideră că este prejudiciată credibilitatea cererii.

La finalul evaluării credibilității, fiecare fapt material trebuie să fie încadrat în categoria „acceptat” sau „respins”, ceea ce presupune că ofițerul de caz a ajuns la o concluzie clară cu privire la fiecare fapt material.

Consultați [modelul](#) pentru acceptarea și respingerea faptelor materiale.

Pasul 3. Evaluarea riscului [înapoi]

Evaluarea riscurilor reprezintă analiza anticipativă în vederea evaluării nevoii de protecție internațională a respectivului solicitant.

Un solicitant nu trebuie să fie credibil cu privire la fiecare aspect al cererii pentru a i se acorda protecție internațională.

Ofițerul de caz va proceda la evaluarea cererii printr-o evaluare a riscurilor pe baza tuturor faptelor materiale acceptate, înainte de a ajunge la o concluzie finală asupra cererii.

3.1. Analizați temerea bine întemeiată de persecuție/riscul real de a suferi vătămări grave [înapoi]

Analiza temerii bine întemeiate a unui solicitant și a riscului real de a fi expus la vătămări grave dacă este returnat reprezintă etapa finală a examinării unei cereri de protecție internațională. Aceasta analizează riscul viitor pe baza faptelor aflate la dispoziția ofițerului de caz la momentul luării deciziei. Dificultățile inerente în realizarea unei previziuni cu privire la ce s-ar întâmpla dacă solicitantul s-ar întoarce astăzi, mâine sau în viitorul apropiat și lipsa unei structuri decizionale clare l-ar putea determina pe ofițerul de caz să își întemeieze deciziile pe subiectivitate. În cazul unei erori, respingerea cererii de protecție internațională poate duce la încălcări grave ale drepturilor omului. Așadar, este extrem de important ca evaluarea riscurilor să se realizeze pe baza unei metodologii obiective, nu prin speculații. Obiectivul pașilor anteriori descriși în acest ghid îl reprezintă stabilirea unei baze de la care să înceapă evaluarea riscurilor.

Atunci când realizează o evaluare a riscului, ofițerul de caz analizează riscurile pe baza faptelor materiale stabilite, în raport cu standardul probei care prezintă relevanță pentru constatarea unei temeri bine întemeiate de persecuție sau a unui risc real de vătămări grave.

3.1.1. Aplicați articolul 4 alineatul (3) din DC [înapoi]

Articolul 4 alineatul (3) din DC prevede următoarele cu privire la evaluarea în întregime a cererii de azil:

„Evaluarea unei cereri de protecție internațională se efectuează la nivel individual, luându-se în considerare următoarele elemente:

- (a) toate faptele pertinente privind țara de origine în momentul luării unei decizii privind cererea, inclusiv actele cu putere de lege și actele administrative ale țării de origine și modul lor de aplicare;
- (b) informațiile și documentele relevante prezentate de solicitant, inclusiv informațiile care permit să se stabilească dacă solicitantul a făcut sau ar putea face obiectul unei persecuții sau al unor vătămări grave;
- (c) statutul individual și situația personală a solicitantului, inclusiv factori precum trecutul, genul și vârsta acestuia, pentru a se stabili dacă, ținând seama de situația personală a solicitantului, actele la care acesta a fost sau riscă să fie expus ar putea fi considerate o persecuție sau o vătămare gravă;
- (d) dacă activitățile solicitantului, ulterioare părăsirii țării de origine, au fost întreprinse având ca scop unic sau ca scop principal crearea unor condiții necesare pentru a depune o cerere de protecție internațională, pentru a se evalua dacă respectivele activități ar expune solicitantul la o persecuție sau o vătămare gravă în cazul în care s-ar întoarce în țara de origine;
- (e) dacă există probabilitatea rezonabilă ca solicitantul să se prevaleze de protecția unei alte țări în care ar putea solicita cetățenia.”

3.1.2. Țineți cont de existența sau inexistența unor persecuții și vătămări grave în trecut [înapoi]

Ofițerul de caz trebuie să aibă cunoștință de faptul că existența unor persecuții sau a unor vătămări grave în trecut poate modifica nu numai sarcina probei (a se vedea secțiunea 1.2.3.1 cu privire la regulile specifice privind susținerea cererii), ci și standardul aplicabil probei. Articolul 4 alineatul (4) din DC prevede că faptul că solicitantul a fost deja persecutat, a suferit deja vătămări grave sau a făcut deja obiectul amenințării directe a unei astfel de persecuții sau a unor astfel de vătămări reprezintă un indiciu serios al temerii întemeiate a solicitantului de a fi persecutat sau al riscului real de a suferi vătămări grave, cu excepția cazului în care există motive întemeiate de a crede că respectiva persecuție sau respectivele vătămări grave nu se vor mai repeta.

Etapele anterioare ale evaluării probelor ar fi trebuit să îl determine pe ofițerul de caz să ajungă la o concluzie cu privire la lucrurile care i s-au întâmplat solicitantului în trecut și în prezent.

Faptul că solicitantul a făcut, în trecut, obiectul persecuției nu înseamnă neapărat că există un risc de persecuție în viitor, chiar dacă poate constitui un indiciu serios în acest sens.

De asemenea, este important să se țină seama de faptul că lipsa unei persecuții în trecut nu înseamnă că nu există niciun risc viitor de persecuție.

Pentru a realiza evaluarea finală, ofițerul de caz trebuie să analizeze prevalența evenimentelor anterioare cu care are legătură solicitantul și situația din țara de origine a acestuia.

3.1.3. Aplicați standardul probei [înapoi]

Elementele enumerate la [articolul 4 alineatul \(3\) din DC](#) trebuie analizate în raport cu standardul aplicabil probei, pentru a se putea realiza o evaluare a riscurilor. Standardul probei aplicat cel mai frecvent în evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție și a riscului real de vătămare gravă este „un grad rezonabil de probabilitate”. Standardul aplicat probei trebuie să fie, în orice caz, mai mic decât „dincolo de orice îndoială rezonabilă”.

În cazul în care se introduc îndrumări naționale în ceea ce privește standardul aplicabil probei, le puteți consulta [aici](#).

Instrumente juridice și linkuri naționale

Instrumente internaționale

Convenția de la Geneva din 1951 și Protocolul privind statutul refugiaților, încheiat la New York în 1967

- Textul Convenției de la Geneva din 1951 și cel al Protocolului privind statutul refugiaților, încheiat la New York în 1967, sunt disponibile în diferite limbi la adresa <http://www.refworld.org/docid/3be01b964.html>

Protocolul de la Istanbul (Organizația Națiunilor Unite)

Manual de investigație efectivă și documentare asupra torturii și a altor tratamente crude, inumane sau degradante sau pedepse, din 9 august 1999

- Textul Protocolului de la Istanbul este disponibil în mai multe limbi la adresa <http://www.refworld.org/docid/4638aca62.html>

Instrumente ale Uniunii Europene

Directiva privind condițiile pentru protecția internațională (reformare) [DC]

Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (reformare)

- Textul DC este disponibil în mai multe limbi la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1422980659651&uri=CELEX:32011L0095>

Directiva privind procedurile de azil (reformare) [DPA reformată]

Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (reformare)

- Textul DPA reformată este disponibil în mai multe limbi la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32013L0032>

Instrumente juridice și îndrumări naționale

Îndrumări naționale privind declarațiile scrise [\[înapoi\]](#)

Îndrumări naționale privind documentele prezentate de solicitant [\[înapoi\]](#)

Îndrumări naționale privind obținerea ITO [\[înapoi\]](#)

Îndrumări naționale privind rapoartele de expertiză [\[înapoi\]](#)

Îndrumări naționale privind rapoartele de analiză lingvistică [\[înapoi\]](#)

Îndrumări naționale privind culegerea de informații de la alte state membre [\[înapoi\]](#)

Îndrumări naționale privind solicitarea unui aviz medical/psihologic de specialitate [\[înapoi\]](#)

Îndrumări naționale privind standardul probei [\[înapoi\]](#)

Model pentru evaluarea probelor

O versiune Word a modelului este disponibilă ca anexă la prezentul ghid practic.

Acest model trebuie completat pe parcursul diferitelor etape ale procesului de lucru atunci când vă ocupați de un caz individual.

Obiectivul este acela de a avea o imagine de ansamblu clară asupra tuturor faptelor materiale identificate și asupra probelor prezentate de solicitant și culese de ofițerul de caz (pasul 1). → După ce v-ați format această imagine de ansamblu, puteți trece la pasul

următor, în care vă puteți formula opinia cu privire la concluziile privind credibilitatea fiecărei probe (pașii 2.1-2.4). → Pe baza acestei opinii luați o decizie și menționați faptele materiale pe care le acceptați și cele pe care le respingeți (pasul 2.5), dacă este necesar cu aplicarea articolului 4 alineatul (5) din DC. → În final, procedați la evaluarea riscurilor pe baza faptelor materiale acceptate (pasul 3).

Pasul 1: Culegerea informațiilor			Pașii 2.1-2.4: Evaluarea credibilității	
Cu privire la ...	Care sunt faptele materiale?	Care sunt probele referitoare la faptele materiale?	Care sunt concluziile privind credibilitatea probelor, ținând cont de circumstanțele individuale și contextuale?	
... țara de origine:			→	
... problemele din trecut și teama pentru viitor:			→	
... motivele pentru care solicitantul a avut/se teme de probleme:			→	
... motivele pentru care solicitantul nu poate sau nu dorește să beneficieze de protecția țării de origine:			→	
... motivele pentru care solicitantul ar trebui să fie exclus:			→	

	Ce alte circumstanțe individuale și contextuale sunt relevante?	Care sunt probele referitoare la aceste circumstanțe individuale și contextuale?	
Alte circumstanțe individuale și contextuale:			→
			Care sunt concluziile privind credibilitatea probelor?

Pasul 2.5 Evaluarea credibilității

Fapte materiale acceptate	Fapte materiale incerte	Fapte materiale respinse
	↓	
	Există observații cu privire la articolul 4 alineatul (5) din DC (a, b, c, d sau e)?	
	← Acceptare Faceți o alegere după punerea în balanță Respingere →	

Pasul 3 Evaluarea riscului

CUM VĂ PUTEȚI PROCURA PUBLICAȚIILE UNIUNII EUROPENE?

Publicații gratuite:

- un singur exemplar:
pe site-ul EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- mai multe exemplare/postere/hărți:
de la reprezentanțele Uniunii Europene (http://ec.europa.eu/represent_ro.htm),
de la delegațiile din țările care nu sunt membre ale UE (http://eeas.europa.eu/delegations/index_ro.htm)
sau contactând rețeaua Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_ro.htm)
la numărul 00 800 6 7 8 9 10 11 (gratuit în toată UE) (*).

(*) Informațiile primite sunt gratuite, la fel ca și cea mai mare parte a apelurilor telefonice (unii operatori și unele cabine telefonice și hoteluri taxează totuși aceste apeluri).

Publicații contra cost:

- pe site-ul EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

